

Valtiosihteeri Martti Hetemäen exit- ja jälleenrakennustyöryhmä

Kuulemistilaisuuden ennakkokysymykset – Olympiakomitean vastaukset

Valmisteluryhmän jälkihoitostrategiaa koskevan työn tukemiseksi kerätään näkemyksiä koronakriisin vaikutuksista ja asioista, jotka kriisin jälkihoidossa ja jälleenrakennuksessa tulisi ottaa huomioon.

Olympiakomitean näkemykset esitettyihin kysymyksiin esitetään alla:

Mitkä ovat olleet koronavirusepidemian ja sen hillitsemiseksi asetettujen rajoitustoimien vaikutukset edustamanne järjestön näkökulmasta?

Olympiakomitean jäsenjärjestöjen ja niiden jäsenseurojen osalta taloustilanne on heikentynyt merkittävästi:

- Kaikki tilaisuudet, harjoitukset, tapahtumat, leirit ja kilpailut jouduttiin perumaan toukokuun loppuun asti. Isot (yli 500 osallistujaa) tapahtumat on peruttu heinäkuun loppuun asti ja merkittävässä määrin myös elo-syyskuulta, koska epävarmassa tilanteessa järjestelyihin ei uskalleta investoida. Perumisen seurauksena lajiliittojen ja seurojen kannettavaksi jäivät perumisajankohtaan mennessä syntyneet kustannukset. Usein kiinteät kustannukset (palkat ja tilakustannukset) jäivät juoksemaan tämän jälkeenkin. Lajiliittojen ja seurojen taloudellinen asema ei ole tyypillisesti vahva, joten monen toimijan edellytykset toiminnan jatkamiseen ovat heikot.
- Kriisi vaikuttaa myös välillisesti pitkällä aikavälillä. Seurojen jäsenmäärien kehittyminen tulee olemaan negatiivinen. Esimerkiksi kevään yleisurheilu-, jalkapallo- ja suunnistuskoulut peruttiin, joten vaarana on, että lähes kokonaisia ikäluokkia menetetään urheilun parista. Kriisi lisää myös taloudellista eriarvoistumista, jolloin erityisesti heikossa taloudellisessa asemassa olevien edellytykset harrastamiseen voivat heikentyä.

Huippu-urheilussa vaikutukset ovat olleet mittavat:

- Kilpailut ja sarjamuotoinen urheilu on peruttu, siirretty tai keskeytetty.
- Joukkuelajien harjoittelu on ollut keskeytettyä.
- Yritysten edellytykset tukea huippu-urheilua laskevat merkittävästi ja vaikuttavat valmentautumisen edellytyksiin.

Liikuntapaikkojen sulkeminen ja järjestetyn urheilutoiminnan keskeytyminen on vaikuttanut kaikkien suomalaisten liikkumisen edellytyksiin ja tulee näkymään tulevina vuosikymmeninä terveydenhuoltomenojen kasvuna.

Olympiakomitean maaliskuussa tekemä alustava selvitys arvioi koronapandemian välittömien vaikutusten liikunta- ja urheiluyhteisölle olevan toukokuun loppuun ulottuvalla ajanjaksolla yli 80 miljoonaa euroa. Tarkempi kysely vaikutuksista on parhaillaan menossa. Eduskunta myönsi huhtikuun lopulla toisessa lisätalousarviossa liikunnalle 19,6 miljoonan euron tukipaketin, josta merkittävin osa kohdennettiin seuroille ja liikunnan koulutuskeskuksille. Seuraavassa lisätalousarviossa tukea tulevat tarvitsemaan erityisesti lajiliitot ja liikuntajärjestöt.

Millä yhteiskunnan toimilla voitaisiin edistää kriisistä palautumista?

Liikunta ja urheilu tarvitsee valtioneuvostolta nopeasti selkeän strategian ja tulkintaohjeen erityistoimista ja -vaatimuksista liittyen rajoitustoimien purkamiseen.

- Yli 500 henkilön kokoontumiset on nyt kielletty heinäkuun loppuun asti. Tätä kieltoa ja sen mahdollista purkamista pitää pystyä tarkastelemaan jo aiemmin pandemian kehitys huomioiden. Myös pitäisi olla mahdollisuus joustaviin tulkintoihin. Esimerkinä: 500 henkilöä uudella Olympiastadiolla (istumapaikkoja 36 200) on eri asia kuin 500 henkilöä Töölön kisahallin koripallokentän katsomossa (noin 1 000 istumapaikkaa). Mitä pitemmälle rajoitukset venyvät sitä suurempia ovat taloudelliset vaikutukset ja sitä kautta lisätuen tarve liikunnalle ja urheilulle.
- Esimerkiksi jääkiekon SM-liigalle tulisi alustavien laskelmien mukaan yksin syyskuulta 12 miljoonan euron menetykset, mikäli liigaa ei voida käynnistää normaaleilla katsojamäärillä. Lokakuulta ja siitä eteenpäin menetykset olisivat noin 17,5 miljoonaa kuukaudessa. Tyhjille katsomoille pelaaminen ei ole taloudellisesti mahdollista, sillä jokainen ottelu tuottaisi jo nyt vaikeuksiin ajautuneille seuroille lisää taloudellista tappiota ja ajaisi seurat konkurssiin. Seurojen tulonmuodostuksesta merkittävin osa muodostuu lipputuloista ja tapahtumien aikaisesta oheismyynnistä. SM-liigan seurojen ajautuminen konkurssiin olisi katastrofi koko Suomen jääkiekolle, ja vaikutukset ulottuisivat laajalti paitsi maajoukkueeseen ja suomalaisen jääkiekon pelaajapolkuun niin välillisesti myös koko yhteiskuntaan.

Mikäli rajoitukset jatkuvat heinäkuuta pidemmälle, määräaikaisten työntekijöiden lomauttaminen poikkeuslain turvin tulisi olla edelleen mahdollista myös 30.6.2020 jälkeen ainakin niin kauan kuin rajoitukset vaikuttavat liikunnan ja urheilun toimintaedellytyksiin.

Lisätalousarvio 2:ssa liikunnalle ja urheilulle osoitettiin tukea 19,6 miljoonaa euroa toukokuun loppuun asti aiheutuneiden vaikutusten kompensoimiseksi. Kesä-elokuun osalta tullaan tarvitsemaan huomattavasti suurempi tukipaketti, jotta toimialan elinvoimaisuus ja kyky jatkaa toimintaa varmistetaan. Liikunnan ja urheilun tapahtumien perumiset heijastuvat laajasti myös muuhun yhteiskuntaan. Esimerkiksi vuosittain ajettavan Neste-rallin suorat taloudelliset vaikutukset Jyväskylän seudulle ovat lähes 15 miljoonaa euroa (selvitys vuodelta 2017).

Pitkän aikavälin rahapelituottoja koskevan rahoitusongelman ratkaisu budjettiriihessä on olennainen, jotta tulevina vuosina liikuntatoimialalla on edellytykset jälleenrakennukseen. Valtio on määritellyt valtaosan liikunnan rahoituksesta katettavaksi rahapelivoittovaroilla. Nämä varat tulevat alenemaan tulevina vuosina ja laskevat voimakkaasti tänä vuonna peliautomaattien ollessa suljettuina ja vedonlyönnin ollessa liki pysähdyksissä. Jotta kriisistä voidaan selvitä, on pidettävä kiinni hallitusohjelmassakin todetusta Veikkauksen tuloutuksen aleneman kompensoimisesta.

- Ongelma koskee muitakin toimialoja kuin liikuntaa: tiedettä, taidetta, nuorisoalaa, sosiaali- ja terveystyötä sekä hevosalaa. Liikunnalle ongelma on kuitenkin suhteessa suurin, koska liikunnan budjetista suhteellisesti suurin osa katetaan rahapelivoittovaroista (92 % tällä hetkellä). Liikunnan rahoitusongelma koskee järjestöjen lisäksi kaikkea sitä liikuntatoimialaa, mitä valtion liikuntabudjetista rahoitetaan. Esimerkiksi liikuntapaikkarakentamista ja liikuntaohjelmia.
- Hallitus totesi kehysriihessä kehysriihessä, että ratkaisu siirtyy ("...hallitus on päättänyt, että budjettiriihessä kesällä 2020 linjataan valtiolle kertyvän rahapelituoton tulevaisuusnäkyymiä ja käyttöä osana valtion tulojen ja menojen kokonaisuutta").

Mitkä toimet jälkihoitosuunnitelmassa edistäisivät parhaiten tavoitetta sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävästä yhteiskunnan rakentamisesta?

Keskeistä on edetä ripeästi rajoitusten purkamisessa aina heti kun pandemiatilanne tämän sallii. Tällä vähennetään aktiivisesti myöhempiä sosiaalisia, taloudellisia ja ekologisia vaikutuksia. Liikunnan terveys- ja hyvinvointivaikutukset ulottuvat koko elämäntapaan. Liikkumisen edistäminen on ensiarvoisen tärkeää, koska sillä on merkitystä paitsi yksilöiden oman hyvinvoinnin kannalta myös laajemmin työ- ja toimintakyvyn sekä kansantalouden näkökulmista. Jälkihoitosuunnitelmassa on löydettävä keinoja liikuntapoliittisen selonteon liikuntaa edistävien toimien edistämiseen ja liikuntabudjetin nykytason turvaamiseen.

Mitä muita näkökulmia jälkihoitostrategiassa tulisi huomioida?

Kuntien rooli ja vastuu kansalaisjärjestötoiminnan elinvoimaisuuden tukemisessa on perusteltua huomioida.

Lisäksi tilanne korostaa järjestöjen osalta tarvetta avustusjärjestelmä uudistuksen viemistä päätökseen ripeästi ja siten, että lopputuloksena on joustava ja kannustava järjestelmä. Kriisistä selvitessä kaikki ylimääräinen energia tulee saada järjestöissä ja yhdistyksissä hallinnosta toiminnan rakentamiseen.

Helsingissä 12.5.2020

Mikko Salonen
toimitusjohtaja
Suomen Olympiakomitea